

АНОТАЦІЯ

Олійник О. В. Діяльність Червоного Хреста у Галичині в I половині ХХ ст. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 «Історія та археологія» – Держаний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Івано-Франківськ, 2022.

Дисертаційне дослідження присвячене функціонуванню цілого ряду структур Червоного Хреста на території Галичини впродовж першої половини ХХ ст. та специфіці їхньої взаємодії з місцевим населенням, духовенством та органами влади. У дисертації також проаналізовано вплив суспільно-політичних подій на функціонування досліджуваних організацій і розвиток червонохресного руху. Вперше здійснено спробу комплексно дослідити розвиток Червоного Хреста не тільки як окремої організації, а й як цілісне явище, та сприйняття його в суспільстві. Автор намагається проаналізувати якомога більшу кількість моделей (варіантів) функціонування червонохресних структур. Актуальність теми зумовлена широкою зацікавленістю діяльністю гуманітарних організацій не тільки в мирний час, а й в умовах військових дій та під час масштабного поширення епідемічних захворювань.

Проаналізовано стан розробки теми в історіографії, встановлено, що у вказаних хронологічних і територіальних рамках ця проблема є практично не висвітленою в науковій літературі. Більшість наукових праць пов'язаних з тематикою дослідження торкаються тільки певних окремо взятих організацій Червоного Хреста. Серед таких досліджень, слід відзначити цілий ряд статей та дисертаційні дослідження В. О. Ореховського, О. В. Чистякова присвячених діяльності Російського товариства Червоного Хреста; статті В. Трембіцького, в яких розглядається функціонування Українського Червоного Хреста (УЧХ) в період ЗУНР; праці М. А. Срібної, Л. В. Онишко,

Г. Стародубець, в яких висвітлюються особливості діяльності радянського товариства Червоного Хреста та підпільного Українського Червоного Хреста.

Джерельну базу дослідження складають матеріали фондів цілого ряду архівних установ. Відомості про роботу Російського Червоного Хреста (РЧХ) знаходяться у Центральному державному історичному архіві України, м. Київ. Цінні свідчення містяться у внутрішній документації Польського Червоного Хреста (ПЧХ). Великий масив документів присвячених діяльності ПЧХ в Галичині зберігається у фондах Державного архіву Львівської області. Діяльність червонохресних структур у Галичині в 20-х рр. ХХ ст. розглянута в матеріалах Центрального державного історичного архіву України, м. Львів у фонді 462 «Український Горожанський Комітет». Аналіз матеріалів зазначених установ дозволяє зробити максимально об'єктивну оцінку ефективності роботи Польського Червоного Хреста з позицій як польської, так і української сторони.

Певні матеріали присвячені молодіжним структурам даної організації знаходяться у Державному архіві Івано-Франківської області. В цьому ж архіві міститься один з найбільш інформативних комплексів документів про діяльність радянського Червоного Хреста – фонд р-366 «Станіславський Обласний Комітет товариства Червоного Хреста УРСР». Проте він обмежується рамками цієї області. Фрагментарні дані, які свідчать про загальні риси притаманні для роботи радянського Червоного Хреста знаходяться в Центральному державному архіві громадських об'єднань України. Цінні свідчення про діяльність товариства в межах Галичини і УРСР зберігаються в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України. У цьому архіві також є документи, в яких висвітлено роботу Українського Червоного Хреста в період ЗУНР та підпільного Червоного Хреста в лавах УПА. Певні відомості про особливості функціонування таких структур нами було знайдено у матеріалах допитів членів Червоного Хреста, які знаходяться в Архіві Управління Служби Безпеки України в Івано-Франківській області.

Менше відомостей про місцеві структури Червоного Хреста розташовано в Державному архіві Тернопільської області. Значна кількість інформації, присвяченої діяльності Червоного Хреста після 1939 р. міститься у фондах Державного архіву в Перемишлі (Archiwum Państwowe w Przemyślu), проте, території на яких діяли описані структури були досить обмеженими. Великий масив документів про УЧХ в УПА розміщений в Електронному архіві Українського визвольного руху.

Під час підготовки дослідження опрацьовано публікації в таких тогочасних періодичних видання: «Діло», «Kurjer Lwowski», «Републіка», «Новини», «Стрілець», «Покутський вісник», «Товмацькі вісти», «Українські Вісти», «Український голос», «Наддністрянські Вісти», «Вільна Україна», «Воля Покуття», «Калуський Голос», «Краківські вісти», «Львівські вісти», «Рогатинське Слово», «Станиславівське слово», «Українське слово».

Крім того, в роботі використано цілий ряд спогадів очевидців та учасників подій пов'язаних з діяльністю даної організації. Зокрема, спогади поручника УГА Івана Рижія, хорунжого УГА Андрія Назара, очільника Українського Червоного Хреста в період німецької окупації Томи Воробця, керівника Українського Крайового Комітету Костя Панківського, учасниці Українського Червоного Хреста в підпіллі Євгенії Андрусак та цілий ряд спогадів медсестер і лікарів підпільного Українського Червоного Хреста опублікованих у декількох томах документів Літопису УПА. Також в дисертації опрацьовано документи, опубліковані в збірниках історичних джерел: Західно-Українська народна республіка 1918-1923. Документи і матеріали. У 5 т. Том 5. Кн. 1: Зовнішня політика і міжнародне становище. 1918-1919 р. / Керів., відп. ред. О. Карпенко та Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відповідальний редактор професор Микола Кугутяк. Том 2.

Для цілісного висвітлення проблеми автором було використано такі наукові принципи і підходи: історизму, наукової об'єктивності, всебічності, послідовності, проблемно-хронологічний та системний підходи. Для підготовки матеріалів і написання даної роботи нами застосовано різні

загальнонаукові, історичні та спеціальні методи дослідження: методи евристики, аналізу і синтезу, дедукції та індукції, класифікації, хронологічний, синхронний, періодизації, статистичний.

Висвітлено процес започаткування діяльності товариства в 1863 р. у Женеві Анрі Дюнаном, виникнення подібних організацій в Австрійській імперії і значний вплив військових конфліктів кінця 50-70 рр. XIX ст. на розгортання червонохресного руху. Проаналізовано подальший розвиток товариства в межах Австро-Угорщини в цілому та у Галичині зокрема. Охарактеризовано специфіку роботи організації до початку Першої світової війни і її роль в боротьбі з епідемічними захворюваннями. Окремо висвітлено діяльність Австрійського товариства в 1914-1918 рр. Описано роль українського греко-католицького духовенства в цьому процесі. Розглянуто особливості структури та функціонування Галицької філії даної організації, зокрема її пропольський характер. Охарактеризовано, як окреме явище «Кінотеатри «Червоного Хреста». Проаналізовано відмінності у ставленні місцевого населення до Австрійського товариства і його Галицького відділення.

Досліджено діяльність організації Червоного Хреста на територіях Галичини, які були захоплені російською армією в період Першої світової війни. Розкрито характер діяльності таких структур Російського Товариства Червоного Хреста (РТЧХ), як госпіталі, етапні і рухомі лазарети, передові загони. Розглянуто типовий склад військово-санітарних потягів РТЧХ та їх роль у наданні медичної допомоги на фронті. Висвітлено особливості постачання інвентаря і перевезення пацієнтів організацією та їх негативний вплив в процесі діяльності товариства. Розглянуто залучення місцевого населення до червонохресної роботи, зокрема спроба відновлення під російським контролем функціонування Галицького відділу Червоного Хреста. Проаналізовано заходи проведені організацією для допомоги біженцям, серед яких відкриття спеціальних харчових пунктів, обладнання бараків, пропускних пунктів і постачання біженців білизною та верхнім одягом. Висвітлено діяльність окремих спеціальних формувань Червоного

Хреста, які були створенні для надання допомоги військовим при певних травмах і захворюваннях таких, як очні загони та психіатричні організації РТЧХ. Окремо розглянуто процес прийому в общину, підготовки і специфіки роботи в період Першої світової війни сестер милосердя Червоного Хреста. Охарактеризовано суть негативних змін в роботі товариства на завершальному етапі його діяльності на території Галичини, які були зумовлені Лютневою революцією та поразкою Червненого наступу (наступу Керенського) в 1917 р.

Розглянуто особливості роботи створеного ще в перші дні листопада 1918 р. Українського Червоного Хреста. Охарактеризовано структуру, очолюваного спочатку О. Гордієвським, а згодом О. Приймою, товариства. Визначено, що національний фактор мав негативний вплив на медичне забезпечення українських військ. Проаналізовано взаємопов'язаність відділів Червоного Хреста з владними структурами. Висвітлено факти, що свідчать про доволі масштабну підтримку «Галицького» Червоного Хреста збоку «Наддніпрянського» Українського Червоного Хреста і уряду УНР. Розглянуто також головні шляхи постачання медикаментів для Галичини. Охарактеризовано діяльність закордонних місій Червоного Хреста на території ЗУНР/ЗОУНР. Висвітлено прояви значної підтримки населенням діяльності товариства. Проаналізовано роботу шпиталів та санітарних колон організації. Розглянуто процес співпраці Українського і Польського товариств Червоного Хреста в процесі надання допомоги полоненим та інтернованим воякам. Висвітлено заходи, які проводили червонохресні організації для безпечного перетину населенням лінії фронту.

Охарактеризовано особливості формування Польського Червоного Хреста та роль у цьому процесі князя П. Сапіги. Висвітлено суть конфліктів довкола розподілу майна Галицької філії Австрійського Червоного Хреста і процес створення Малопольського відділу ПЧХ. Проаналізовано діяльність Американського Червоного Хреста у Галичині та його співпрацю з Українським Горожанським Комітетом. Розглянуто структуру ПЧХ і його місцевого філіалу перетвореного з Малопольського відділу на Львівське

Окружне Управління товариства. Висвітлено протиепідемічну діяльність товариства впродовж міжвоєнного періоду і роль санітарних колон та шпиталів ПЧХ у боротьбі з епідемією тифу у Галичині. Проаналізовано дії Польського Червоного Хреста спрямовані на подолання наслідків повеней в умовах обмеженості ресурсів товариства. Розглянуто процес надання радянським Червоним Хрестом допомоги українському населенню Галичини та конфлікти з польською владою, спричинені її пропагандистським характером. Проаналізовано реакцію Міжнародного Комітету і ПЧХ на скарги українців стосовно дій польської влади під час «пацифікації» восени 1930 р. Висвітлено факти опіки ПЧХ над біженцями з УРСР та представниками еміграції, які не мали польського громадянства. З'ясовано вплив національного чинника на незначну чисельність і обмежені фінансові можливості товариства у Галичині. Розглянуто діяльність молодіжних організацій ПЧХ на теренах краю.

Проаналізовано обставини відновлення діяльності Червоного Хреста у другій половні 1941 р. та роль церкви, і зокрема А. Шептицького, у цьому процесі. Охарактеризовано головні напрямки роботи товариства і шляхи забезпечення організації коштами, ліками та медичним інвентарем, зокрема майном залишеним радянським Червоним Хрестом після відступу Червоної Армії. Висвітлено етапи створення і функціонування окремих локальних філій Українського Червоного Хреста та участь у червонохресну русі місцевих жителів в таких населених пунктах, як Коломия, Надвірна, Рогатин, Самбір і містах, які знаходились на шляху повернення полонених додому. Розкрито роль Львова як центру товариства. Досліджено участь Українського та Німецького Червоного Хреста у процесі пошуку військовополонених і механізм опіки над ними в таборах. Розглянуто історичні умови в яких здійснювався даний напрям роботи організації. Проаналізовано вплив окупаційного нацистського режиму на функціонування Українського Червоного Хреста на території краю, зокрема зміну ставлення до товариства в процесі переходу влади від військової до цивільної адміністрації (від сприяння до протидії). Описано процес офіційної ліквідації товариства.

Охарактеризовано діяльність організації у складі Українського Крайового Комітету, зокрема досліджено його роль у заходах для порятунку дітей від загрози голоду.

Виокремлено два періоди в діяльності підпільного Червоного Хреста (УЧХ) в умовах протистоянням нацистській та комуністичній системам. Висвітлено структуру товариства, запроваджену його очільницею Катериною Зарицькою і напрями його роботи. Проаналізовано процес підготовки медичних кадрів. Розглянуто основні джерела отримання ліків та інвентаря, які в період нацистської окупації були відносно доступними для організації. Описано факти підтримки місцевим населенням і лікарською спільнотою роботи УЧХ. Охарактеризовано зміни у всіх вище вказаних сферах функціонування товариства в період протистояння радянській системі. Висвітлено часті зміни керівного складу організації, спричинені складними умовами боротьби з комуністичною владою. Розглянуто процес поступового згорання діяльності товариства впродовж другої половини 40-х рр. ХХ ст.

Висвітлено особливості діяльності радянського Червоного Хреста, основні напрямки роботи і чисельний склад в 1939-1941 рр. Описано спрямованість організації на тотальне залучення населення до членства в товаристві. Охарактеризовано процес відновлення товариства в перші післявоєнні роки. Проаналізовано діяльність обласних, районних та міських комітетів Червоного Хреста, шефських комісій, санітарно-епідемічних і протиракових загонів, молодіжних структур в другій половині 1940-х рр. З'ясовано пасивне ставлення населення до роботи товариства, що супроводжувалося формальним членством в ньому. Охарактеризовано обмеженість діяльності радянського Червоного Хреста (в багатьох районах впродовж декількох років робота не проводилась). Описано процес поступового розвитку та роботи товариства і приведення його функціонування до загальнорадянських зразків.

В дисертації досліджено діяльність в Галичині впродовж першої половини ХХ ст. цілої сукупності різноорієнтованих червонохресних організацій. Всі ці товариства значно відрізнялись між собою своєю

чисельністю, ресурсами, підтримкою населення, взаєминами з владою та методами роботи. Поступове зникнення підпільного Червоного Хреста і остаточне утвердження типової радянської моделі громадських організацій ознаменувало завершення цього періоду в історії червонохресного руху на даній території.

Ключові слова: Червоний Хрест, Галичина, Австро-Угорщина, епідемія, Західно-Українська Народна Республіка, польська влада, міжнародна спільнота, Організація Українських Націоналістів, Українська Повстанська Армія, Польський Червоний Хрест, Український Червоний Хрест, Російське Товариство Червоного Хреста, радянський Червоний Хрест, радянський режим.

SUMMARY

Oliynyk O. The activity of the Red Cross in Galicia in the I half of the twentieth century. Qualification work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy. – State Higher Educational Institution «Vasyl Stefanyk Precarpathian National University». – Ivano-Frankivsk, 2022.

The dissertation research is devoted to the functioning of a number of Red Cross structures on the territory of Galicia during the first half of the XX century and the specifics of their interaction with the local population, clergy and authorities. The dissertation also analyzes the influence of socio-political events on the functioning of the studied organizations and the development of the Red Cross movement. For the first time, an attempt was made to comprehensively study the development of the Red Cross not only as a separate organization, but also as a holistic phenomenon, and its perception in society. The author tries to analyze as many models (variants) of the functioning of the Red Cross structures as possible. The urgency of the topic is due to the wide interest in the activities of humanitarian organizations not only in peacetime, but also in conditions of hostilities and during the large-scale spread of epidemic diseases.

The state of development of the topic in historiography is analyzed, it is established that in the specified chronological and territorial frameworks this problem is practically not covered in the scientific literature. Most of the research related to the subject of the study concerns only certain individual Red Cross organizations. Among such researches, it is necessary to note a number of articles and dissertation researches of V. Orekhovsky, O. Chistyakov devoted to activity of the Russian society of the Red Cross; articles by V. Trembitsky, which consider the functioning of the Ukrainian Red Cross during the Western Ukraine; works by M. Sribna, L. Onyshko, G. Starodubets, which highlight the features of the Soviet Red Cross Society and the underground Ukrainian Red Cross.

The source base of the study consists of materials from a number of archival institutions. Information about the work of the Russian Red Cross is in the Central State Historical Archive of Ukraine, Kyiv. Valuable evidence is contained in the internal documentation of the Polish Red Cross. A large array of documents devoted to the activities of the PRC in Galicia is stored in the funds of the State Archives of Lviv region. Activities of the Red Cross structures in Eastern Galicia in the 1920s. considered in the materials of the Central State Historical Archive of Ukraine, Lviv in the fund 462 «Ukrainian Citizens' Committee» The analysis of the materials of these institutions allows to make the most objective assessment of the effectiveness of the Polish Red Cross from the standpoint of both the Polish and Ukrainian sides.

Certain materials devoted to the youth structures of this organization are in the State Archives of Ivano-Frankivsk region. The same archive contains one of the most informative sets of documents on the activities of the Soviet Red Cross – the fund r-366 «Stanislavsky Regional Committee of the Red Cross of the USSR». However, it is limited to this area. Fragmentary data that testify to the general features inherent in the work of the Soviet Red Cross are in the Central State Archive of Public Associations of Ukraine. Valuable evidence within Galicia and the Ukrainian SSR is stored in the Central State Archive of the highest authorities and administration of Ukraine. This archive also contains documents covering the work of the Ukrainian Red Cross during the Western Ukrainian People's Republic and the underground Red Cross in the ranks of the Ukrainian Insurgent Army. We found certain information about the peculiarities of the functioning of such structures in the materials of interrogations of Red Cross members, which are in the Archives of the Security Service of Ukraine in Ivano-Frankivsk region.

Less information about the local structures of the Red Cross is located in the State Archives of Ternopil region. A significant amount of information on the activities of the Red Cross after 1939 is contained in the funds of the State Archives in Przemyśl (Archiwum Państwowe w Przemyślu), but the areas in which the described structures operated were quite limited. A large array of documents on

the UHH in the UPA is placed in the Electronic Archive of the Ukrainian Liberation Movement.

During the preparation of the study, publications in the following periodicals of that time were processed: «Dilo», «Kurjer Lwowski», «Respublika», «Novyny», «Strilets», «Pokutskyi Visnyk», «Tovmatsky Visty», «Ukrainian News», «Ukrainian voice», «Transnistrian News», «Free Ukraine», «Will of Penance», «Kalush Voice», «Cracow News», «Lviv News», «Rohatynske Slovo», «Stanislavivske Slovo», «Ukrainian Word».

In addition, the work uses a number of memories of eyewitnesses and participants in events related to the activities of this organization. In particular, the memoirs of UGA lieutenant Ivan Ryzhiy, UGA cornet player Andriy Nazar, leader of the Ukrainian Red Cross during the German occupation Toma Vorobets, head of the Ukrainian National Committee Kostya Pankivsky and a number of Ukrainian participants. doctors of the underground Ukrainian Red Cross published in several volumes of documents of the Chronicle of the Ukrainian Insurgent Army. The dissertation also deals with documents published in collections of historical sources: Western Ukrainian People's Republic 1918-1923. Documents and materials. In 5 vols. Volume 5. Book. 1: Foreign policy and international situation. 1918-1919 / Leader., Resp. ed. O. Karpenko and the Ukrainian national liberation movement in Prykarpattia in the twentieth century. Documents and materials / Editor-in-Chief Professor Mykola Kuhutyak. – Volume 2.

The author used the following scientific principles and approaches to comprehensively cover the problem: historicism, scientific objectivity, comprehensiveness, consistency, problem-chronological and systemic approaches. To prepare materials and write this work, we used various general, historical and special research methods: methods of heuristics, analysis and synthesis, deduction and induction, classification, chronological, synchronous, periodization, statistical.

The process of initiating the activities of the society in 1863 in Geneva by Henri Dunant, the emergence of similar organizations in the Austrian Empire and the significant impact of military conflicts in the late 50-70s of the XIX century on the deployment of the Red Cross movement. The further development of the

society within Austria-Hungary in general and in Eastern Galicia in particular is analyzed. The specifics of the organization's work before the First World War and its role in the fight against epidemic diseases are described. The activity of the Austrian Society in 1914-1918 is separately covered. The role of the Ukrainian Greek Catholic clergy in this process is described. The peculiarities of the structure and functioning of the Galician branch of this organization, in particular its pro-Polish character, are considered. Characterized as a separate phenomenon «Red Cross Cinemas». Differences in the attitude of the local population to the Austrian society and its Galician branch are analyzed.

The activity of the Red Cross organization in the territories of Galicia, which were captured by the Russian army during the First World War, is studied. The nature of the activities of such structures of the Russian Red Cross Society (RRCS) as hospitals, stage and mobile infirmaries, advanced units is revealed. The typical composition of military-sanitary trains of the RRCS and their role in providing medical care at the front are considered. The peculiarities of the supply of equipment and transportation of patients by the organization and their negative impact in the process of the company are highlighted. The involvement of the local population in the Red Cross work is considered, in particular the attempt to restore the functioning of the Galician branch of the Red Cross under Russian control. The activities carried out by the organization to help refugees are analyzed, including the opening of special food stations, barracks equipment, checkpoints and the supply of refugees with underwear and outerwear. The activities of some special units of the Red Cross, which were created to provide assistance to the military in certain injuries and diseases, such as eye units and psychiatric organizations of the RRCS, are covered. The process of admission to the community, training and specifics of work during the First World War of the Sisters of Charity of the Red Cross are considered separately. The essence of negative changes in the work of the society at the final stage of its activity on the territory of Eastern Galicia, which were caused by the February Revolution and the defeat of the June offensive (Kerensky's offensive) in 1917, is described.

The peculiarities of the work of the Ukrainian Red Cross created in the first days of November 1918 are considered. The structure of the society, headed first by O. Gordievsky and later by O. Priyma, is described. It was determined that the national factor had a negative impact on the medical support of Ukrainian troops. The interconnectedness of the Red Cross departments with the power structures is analyzed. The facts that testify to the rather large-scale support of the «Galician» Red Cross on the part of the «Dnipro» Ukrainian Red Cross and the government of the Ukrainian People's Republic are covered. The main routes of supply of medicines for Galicia are also considered. The activity of foreign Red Cross missions on the territory of WUPR / WOUPR is described. Manifestations of significant public support for the company's activities are highlighted. The work of hospitals and sanitary columns of the organization is analyzed. The process of cooperation between the Ukrainian and Polish societies of the Red Cross in the process of providing assistance to captured and interned soldiers is considered. The activities carried out by the Red Cross organizations for the safe crossing of the front line by the population are highlighted.

The peculiarities of the formation of the Polish Red Cross (PRC) and the role of Prince P. Sapiga in this process are described. The essence of the conflicts over the distribution of the property of the Galician branch of the Austrian Red Cross and the process of creating the Małopolska branch of the PRC. The activity of the American Red Cross in Galicia and its cooperation with the Ukrainian Citizens' Committee is analyzed. The structure of PRC and its local branch transformed from the Małopolska branch into the Lviv District Office of the company is considered. The anti-epidemic activity of the society during the interwar period and the role of sanitary columns and hospitals of the PRC in the fight against the typhus epidemic in Eastern Galicia are highlighted. The actions of the Polish Red Cross aimed at overcoming the consequences of floods in the conditions of limited resources of the society are analyzed. The process of providing the Soviet Red Cross with assistance to the Ukrainian population of Galicia and the conflicts with the Polish authorities caused by its propaganda character are considered. The reaction of the International Committee and the PRC to the complaints of

Ukrainians about the actions of the Polish authorities during the «pacification» in the autumn of 1930 is analyzed. The PRC takes care of refugees from the USSR and emigrants who did not have Polish citizenship. The influence of the national factor on the small number and limited financial opportunities of the company in Eastern Galicia has been clarified. The activity of youth organizations of PRC in the territory of the region is considered.

The circumstances of the resumption of the Red Cross in the second half of 1941 and the role of the church, and in particular A. Sheptytsky in this process, are analyzed. The main directions of the company's work and ways to provide the organization with funds, medicines and medical equipment, including property left by the Soviet Red Cross after the retreat of the Red Army, are described. The stages of creation and functioning of separate local branches of the Ukrainian Red Cross and participation in the Red Cross movement of local residents in such settlements as Kolomyia, Nadvirna, Rohatyn, Sambir and cities that were on the way home returned. The role of Lviv as the center of society is revealed. The participation of the Ukrainian and German Red Cross in the process of searching for prisoners of war and the mechanism of guardianship over them in the camps have been studied. The historical conditions in which this direction of work of the organization was carried out are considered. The influence of the occupation Nazi regime on the functioning of the Ukrainian Red Cross on the territory of the region is analyzed, in particular the change of attitude to society in the process of transition of power from military to civilian administration (from assistance to counteraction). The process of official liquidation of the company is described. The activity of the organization as a part of the Ukrainian National Committee is characterized, in particular its role in actions for rescue of children from threat of hunger is investigated.

There are two periods in the activities of the underground Red Cross (URC) in the face of opposition to the Nazi and communist systems. The structure of the society, introduced by its head Kateryna Zarytska and the directions of its work are covered. The process of medical personnel training is analyzed. The main sources of medicines and equipment, which were relatively accessible to the organization

during the Nazi occupation, are considered. Acts of support to the local population and the medical community for the work of the URC are described. Changes in all the above areas of society during the period of confrontation with the Soviet system are described. Frequent changes in the leadership of the organization caused by the difficult conditions of the struggle against the communist authorities are highlighted. The process of gradual curtailment of the company's activity during the second half of the 1940s is considered.

The peculiarities of the activity of the Soviet Red Cross, the main directions of work and the numerical composition in 1939-1941 are covered. The orientation of the organization on the total involvement of the population in the membership in the society is described. The process of restoration of the society in the first postwar years is described. The activity of regional, district and city committees of the Red Cross, chief commissions, sanitary-epidemic and anti-cancer detachments, youth structures in the second half of the 1940s is analyzed. The limited activity of the Soviet Red Cross is described (in many districts the work was not carried out for several years). The process of gradual development and work of the society and bringing its functioning to the all-Soviet models.

In the dissertation the activity in Eastern Galicia during the first half of the XX century is investigated. a whole set of diverse Red Cross organizations. All these societies differed significantly in their number, resources, support of the population, relations with the authorities and methods of work. The gradual disappearance of the underground Red Cross and the final approval of the typical Soviet model of public organizations marked the end of this period in the history of the Red Cross movement in the area.

Key words: Red Cross, Galicia, Austria-Hungary, epidemic, West Ukrainian People's Republic, Polish authorities, the international community, Organization of Ukrainian Nationalists, Ukrainian Insurgent Army, Polish Red Cross, Ukrainian Red Cross, Russian Society Red Cross, Soviet Red Cross, soviet regime.